

Uchwała Nr SO –2/0954/192/2024
Składu Orzekającego Regionalnej Izby Obrachunkowej w Poznaniu
z dnia 23 kwietnia 2024 r.

w sprawie opinii o przedłożonym przez Burmistrza Jarocina sprawozdaniu z wykonania budżetu Gminy Jarocin za 2023 rok wraz z informacją o stanie mienia komunalnego.

Skład Orzekający Regionalnej Izby Obrachunkowej w Poznaniu wyznaczony zarządzeniem Nr 16/2023 Prezesa Regionalnej Izby Obrachunkowej w Poznaniu z dnia 4 września 2023 roku, w składzie:

Przewodnicząca: Małgorzata Łuczak
Członkowie: Barbara Dymkowska
Agnieszka Ząbczyńska

działając na podstawie przepisów art. 13 pkt 5 i art. 19 ust. 2 ustawy z dnia 7 października 1992 r. o regionalnych izbach obrachunkowych (Dz. U. z 2023 r. poz. 1325), w związku z art. 267 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych (Dz. U. z 2023 r. poz. 1270, z późn. zm.), wyraża o przedłożonym przez Burmistrza Jarocina sprawozdaniu z wykonania budżetu za 2023 rok wraz z informacją o stanie mienia komunalnego

opinię pozytywną

Uzasadnienie

Przedmiotem badania stanowiącym podstawę do wydania niniejszej opinii było sprawozdanie roczne z wykonania budżetu Gminy Jarocin za 2023 rok, przedłożone tut. Izbie w dniu 02 kwietnia 2024 r. wraz z informacją o stanie mienia komunalnego. Skład Orzekający zapoznał się także z uchwałą budżetową Gminy Jarocin na 2023 rok, wieloletnią prognozą finansową oraz ich zmianami, a także z przedłożonymi sprawozdaniami budżetowymi o symbolu Rb.

I.1. Przedłożone sprawozdanie zostało opracowane w formie opisowej i tabelarycznej. W części opisowej Burmistrz zawarł informację o zrealizowanych dochodach i wydatkach, w tym o zrealizowanych wydatkach majątkowych w układzie poszczególnych zadań. W zakresie dochodów wskazano ich źródła i poziom realizacji oraz ich strukturę. W odniesieniu do wydatków, w części opisowej sprawozdania, wskazano na ich rzeczowe wykorzystanie. Odniesiono się również do: poziomu zadłużenia Gminy Jarocin, zobowiązań i należności Gminy oraz zwolnień, umorzeń, odroczeń podatków i opłat lokalnych udzielonych przez Burmistrza Jarocina. Omówiono także wynik wykonania budżetu.

W części tabelarycznej zaprezentowano m.in. realizację dochodów i wydatków, a także wykonanie: dochodów i wydatków związanych z realizacją zadań z zakresu administracji rządowej i innych zadań zleconych gminie ustawami za 2023 r., zadań majątkowych, realizację dotacji udzielanych z budżetu Gminy Jarocin, wydatków realizowanych w ramach Funduszu Sołeckiego, realizację umów lub porozumień z innymi jst oraz organami administracji rządowej, dochodów i wydatków związanych z realizacją zadań określonych

w gminnym programie profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych oraz przeciwdziałania narkomanii, dotyczących ochrony środowiska i gospodarki wodnej. W sprawozdaniu zawarto także informacje o wysokości zrealizowanych w roku 2023 dochodów z tytułu opłaty za gospodarowanie odpadami komunalnymi oraz wydatków poniesionych na funkcjonowanie systemu gospodarowania odpadami komunalnymi.

2. W sprawozdaniu zawarto informacje o stopniu realizacji programów wieloletnich, wypełniając tym samym dyspozycje przepisu art. 269 pkt 3 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 roku o finansach publicznych.

3. W sprawozdaniu odniesiono się do zmian w planie wydatków na realizację programów finansowanych z udziałem środków, o których mowa w art. 5 ust.1 pkt. 2 i 3 ustawy o finansach publicznych, zgodnie z przepisem art. 269 pkt 2 ustawy o finansach publicznych.

II.1. Z przedłożonego sprawozdania o wykonaniu budżetu wynika, iż budżet 2023 roku zamknięto deficytem budżetowym w wysokości 12.382.070,84 zł na planowany w wysokości 30.132.105,34 zł, bowiem:

- a) dochody zrealizowano w wysokości 283.046.831,45 zł, co stanowi 98,09% wielkości planowanej, w tym:
 - dochody bieżące wykonano w wysokości 256.087.636,27 zł (97,27% planu)
 - dochody majątkowe wykonano w wysokości 26.959.195,18 zł (106,53% planu)
- b) wydatki zrealizowano w kwocie 295.428.902,29 zł, co stanowi 92,70% wielkości planowanej, w tym:
 - wydatki bieżące wykonano w kwocie 232.796.367,37 zł (91,96% planu)
 - wydatki majątkowe wykonano w kwocie 62.632.534,92 zł (95,54% planu)
- c) przychody zrealizowano w wysokości 40.585.497,44 zł, co stanowi 100% wielkości planowanej, z tego:
 - ze sprzedaży innych papierów wartościowych w kwocie 24.300.000,00 zł. (100% planu),
 - z zaciągniętych pożyczek i kredytów na rynku krajowym w kwocie 700.000,00 zł. (100% planu),
 - niewykorzystane środki pieniężne, o których mowa w art. 217 ust. 2 pkt 8 ustawy o finansach publicznych w kwocie 6.111.140,06 zł. (100% planu),
 - wolne środki, o których mowa w art. 217 ust. 2 pkt 6 ustawy o finansach publicznych w kwocie 9.474.357,38 zł. (100% planu),
- d) rozchody zrealizowano w kwocie 10.453.345,30 zł, co stanowi 100%, w tym:
 - spłaty kredytów i pożyczek, wykup papierów wartościowych w kwocie 9.770.367,00 zł
 - przelewy na rachunki lokat w kwocie 682.978,30 zł.

Wykonane na dzień 31 grudnia 2023 roku wydatki bieżące były niższe od wykonanych dochodów bieżących, zatem spełniony został wymóg określony przepisem art. 242 ust. 2 ustawy o finansach publicznych.

Dane te potwierdza sprawozdanie Rb-NDS o nadwyżce/deficycie za okres od początku roku do dnia 31 grudnia roku 2023.

2. Ze sprawozdania Burmistrza, jak i ze sprawozdania Rb-Z „Kwartalne sprawozdanie o stanie zobowiązań wg tytułów dłużnych oraz gwarancji i poręczeń” wynika, iż zadłużenie Gminy Jarocin wg stanu na dzień 31 grudnia 2023 roku wynosi 208.963.854,22 zł, co stanowi 73,83% wykonanych dochodów. Wartość nominalna niewymagalnych (potencjalnych) zobowiązań z tytułu udzielonych poręczeń i gwarancji na koniec 2023 roku wyniosła 400.000,00 zł. Zobowiązania wymagalne nie wystąpiły. Biorąc pod uwagę wysoki poziom zadłużenia Gminy Jarocin, Skład Orzekający wskazuje, że podjęcie decyzji o zaciągnięciu długu z uwagi na ryzyko nadmiernego zadłużenia, powinno być poprzedzone szczegółową analizą ekonomiczną Gminy.
3. Ze sprawozdania Rb-27S z wykonania planu dochodów budżetowych wynika, że należności na koniec 2023 roku wyniosły 25.608.280,55 zł, w tym zaległości 18.306.939,21 zł. W stosunku do roku 2022 nastąpiło zmniejszenie zaległości o kwotę 161.616,65 zł tj. o 0,87%. W sprawozdaniu wskazano na podejmowane działania mające na celu wyegzekwowanie istniejących zaległości.
4. Ze sprawozdania Rb-28S z wykonania planu wydatków budżetowych wynika, iż na koniec 2023 roku zobowiązania niewymagalne stanowiły kwotę 13.461.825,49 zł. Zobowiązania wymagalne nie wystąpiły.
5. Analiza sprawozdania Rb-28S za 2023 rok wykazała, iż wystąpiły przypadki, w których suma wydatków wykonanych (w poszczególnych podziałkach klasyfikacji budżetowej) i zobowiązań niewymagalnych przekracza plan ustalony w budżecie. Wielkość tych przekroczeń (poza wydatkami na wynagrodzenia i pochodne) prezentuje poniższa tabela.

Dział	Rozdział	§	Plan	Wykonanie	Zobowiązania	wykonanie + zobowiązania	przekroczenie
757	75702	8110	16 722 000,00	16 720 331,29	6 902 280,58	23 622 611,87	6 900 611,87
801	80104	3020	94 595,00	92 402,45	2 219,88	94 622,33	27,33
852	85295	4260	156 661,00	151 989,20	13 553,33	165 542,53	8 881,53
855	85502	4260	19 650,00	19 501,21	1 928,01	21 429,22	1 779,22
900	90015	4260	2 145 000,00	2 122 654,24	33 096,82	2 155 751,06	10 751,06
921	92109	4260	117 140,00	108 121,07	11 991,76	120 112,83	2 972,83

W ocenie Składu Orzekającego zaciągnięte zobowiązania mogą znajdować uzasadnienie w upoważnieniach otrzymanych przez Burmistrza Jarocina od Rady Miejskiej.

6. Skład Orzekający stwierdził, że w niżej wymienionych podziałkach klasyfikacji budżetowej poniesione zostały wydatki związane z wypłatą odsetek, kar i odszkodowań. W sprawozdaniu Burmistrz odniósł się do poniesionych wydatków.

Dział	Rozdział	Paragraf	Plan	Wykonanie
700	70005	459	1 523 182,00	223 074,47
700	70005	460	500 000,00	193 752,49
855	85501	456	20 000,00	4 561,92
855	85502	456	20 000,00	3 688,30
900	90004	458	49 400,00	49 345,44
900	90004	460	229 600,00	229 526,92

7. Z analizy sprawozdania wynika, iż wpływy z opłat za zezwolenia na sprzedaż alkoholu zostały wykonane w wysokości 1.757.217,05 zł, w tym § 0270 - „Wpływy z części opłaty za zezwolenie na sprzedaż napojów alkoholowych w obrocie hurtowym” w kwocie 399.895,57 zł. Wydatki na Gminny Program Profilaktyki i

Rozwiązywania Problemów Alkoholowych i Program Przeciwdziałania Narkomanii, w ramach rozdziału 85153 i 85154 zostały zrealizowane w kwocie ogółem 1.926.219,83 zł, na plan w wysokości 2.335.609,57 zł.

Skład Orzekający ustalił, że niewykorzystane w 2023 roku środki z w/w tytułu zostały wprowadzone do budżetu 2024 roku na plan wydatków rozdziału 85154 Przeciwdziałanie alkoholizmowi uchwałą Rady Miejskiej w Jarocinie Nr CII/903/2024z dnia 27 marca 2024 r.

8. Wpływy z opłat za gospodarowanie odpadami komunalnymi (§ 0490) wyniosły 17.088.635,02 zł, łączne dochody rozdziału 90002 wyniosły 17.274.632,56 zł. Wykonane wydatki związane z obsługą systemu gospodarowania odpadami komunalnymi w rozdziale 90002 łącznie wyniosły 15.433.232,21 zł. tj. 84,50% planu. Z powyższego wynika, że uzyskane w roku budżetowym dochody z opłat wraz z odsetkami i wpływami z tytułu zwrotu kosztów upomnień i kosztów egzekucyjnych były wyższe niż wydatki poniesione na pokrycie kosztów systemu gospodarowania odpadami komunalnymi o 1.841.400,35 zł. Zaległości z tytułu nie wpłaconych w terminie opłat za gospodarowanie odpadami komunalnymi wyniosły na koniec 2023 roku 1.632.347,03 zł, nadpłaty 186.842,49 zł. Zobowiązania niewymagalne związane z gospodarką odpadami wynoszą 1.197.410,61 zł. Plan wydatków został powiększony o zaplanowane w przychodach budżetu w §905 /Przychody jednostek samorządu terytorialnego z niewykorzystanych środków pieniężnych na rachunku bieżącym budżetu, wynikających z rozliczenia dochodów i wydatków nimi finansowanych związanych ze szczególnymi zasadami wykonywania budżetu określonymi w odrębnych ustawach/ środki z opłaty za gospodarowanie odpadami komunalnymi, które nie zostały wykorzystane w latach poprzednich w kwocie 1.089.784,96 zł. Zatem w 2024 roku pozostała niewykorzystana kwota dochodów z tytułu opłaty za gospodarowanie odpadami komunalnymi w wysokości 2.931.185,31 zł. Skład Orzekający ustalił, że niewykorzystane w 2023 roku środki z w/w tytułu zostały wprowadzone do budżetu 2024 roku na plan wydatków rozdziału 90002 - Gospodarka odpadami komunalnymi, uchwałą Rady Miejskiej w Jarocinie Nr CII/903/2024z dnia 27 marca 2024 r.

W sprawozdaniu zawarto informacje o wysokości zrealizowanych w 2023 r. dochodów z tytułu opłaty za gospodarowanie odpadami komunalnymi oraz wydatków poniesionych na funkcjonowanie systemu gospodarowania odpadami komunalnymi jednakże nie wszystkie koszty, o których mowa w art. 6r ust. 2-2c ustawy z dnia 13 września 1996 r. o utrzymaniu czystości i porządku w gminach (Dz. U. z 2024 r. poz. 399) zostały wyszczególnione, zatem nie w pełni zrealizowano wymóg wynikający z art. 6r ust. 2e tej ustawy.

Ponadto ze sprawozdania Burmistrza wynika, że w wydatkach poniesionych na funkcjonowanie systemu gospodarowania odpadami komunalnymi nie ujęto wszystkich wydatków związanych z obsługą administracyjną (m.in. na zakup energii).

Zgodnie z art. 6r ust. 2 ustawy z dnia 13 września 1996 r. o utrzymaniu czystości i porządku w gminach (Dz. U. z 2022 r. poz. 2519, z późn. zm.) „Z pobranych opłat za gospodarowanie odpadami komunalnymi gmina pokrywa koszty funkcjonowania systemu gospodarowania odpadami komunalnymi, które obejmują koszty:

- 1) odbierania, transportu, zbierania, odzysku i unieszkodliwiania odpadów komunalnych;
- 2) tworzenia i utrzymania punktów selektywnego zbierania odpadów komunalnych;
- 3) obsługi administracyjnej tego systemu;
- 4) edukacji ekologicznej w zakresie prawidłowego postępowania z odpadami komunalnymi.”

Skład Orzekający wskazuje zatem, że w rozdziale 90002 należy ująć zgodnie z wyżej cytowanym przepisem także wszystkie wydatki związane z obsługą administracyjną systemu gospodarki odpadami.

9. Analiza realizacji wydatków budżetowych w § 4440 – „Odpisy na zakładowy fundusz świadczeń socjalnych” wykazała, że przekazanie środków na zakładowy fundusz świadczeń socjalnych nie odbiegało od planu, za wyjątkiem:

Dział	Rozdział	§	Plan	Wykonanie	%
750	75011	4440	23 905,13	23 903,58	99,99%
750	75023	4440	164 800,00	150 171,66	91,12%
801	80101	4440	931 391,65	903 494,27	97,00%
801	80103	4440	1 440,00	1 439,88	99,99%
801	80104	4440	170 294,00	162 420,35	95,38%
801	80107	4440	70 406,00	69 190,27	98,27%
801	80148	4440	48 828,00	47 268,31	96,81%
801	80149	4440	7 325,00	6 662,02	90,95%
801	80150	4440	220 350,00	217 320,93	98,63%
801	80195	4440	590 958,00	589 743,09	99,79%
852	85219	4440	80 786,00	80 593,76	99,76%
852	85220	4440	3 351,00	3 350,10	99,97%
855	85502	4440	17 805,00	17 649,69	99,13%
855	85504	4440	5 744,00	5 743,02	99,98%
900	90002	4440	18 000,00	15 570,48	86,50%

Zgodnie z przepisem art. 6 ust. 2 ustawy z dnia 4 marca 1994 r. o zakładowym funduszu świadczeń socjalnych (Dz. U. z 2024 r. poz. 288) „*równowartość dokonanych odpisów i zwiększeń naliczonych zgodnie z art. 5, 13 i 14 na dany rok kalendarzowy pracodawca przekazuje na rachunek bankowy Funduszu w terminie do dnia 30 września tego roku (...)*”. W myśl § 1 rozporządzenia Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia 9 marca 2009 r. w sprawie sposobu ustalania przeciętnej liczby zatrudnionych w celu naliczania odpisu na zakładowy fundusz świadczeń socjalnych (Dz. U. z 2009 r. Nr 43, poz. 349), podstawę do naliczenia odpisu stanowi przeciętna planowana w danym roku kalendarzowym liczba zatrudnionych u pracodawcy, skorygowana w końcu roku do faktycznej przeciętnej liczby zatrudnionych, obejmująca pracowników zatrudnionych w pełnym i niepełnym wymiarze czasu pracy (po przeliczeniu na pełny wymiar czasu pracy). Korekta powinna odbyć się zarówno w zakresie planu, jak i wykonania.

10. Wpłaty gmin na rzecz izb rolniczych zrealizowano na poziomie 1,99% uzyskanych wpływów z podatku rolnego. Zgodnie z art. 35 ust. 1 pkt 1 oraz ust. 2 i 3 ustawy z dnia 14 grudnia 1995 r. o izbach rolniczych Gmina (Dz. U. z 2022 r. poz.183) winna odprowadzić na rachunek właściwej Izby 2% wpływów z podatku rolnego w terminie 21 dni od dnia, w którym upływa termin płatności danej raty podatku rolnego.

III. Ponadto Skład Orzekający stwierdził, że:

1. Ze sprawozdania z wykonania budżetu oraz sprawozdania Rb-27S z wykonania planu dochodów budżetowych jednostki samorządu terytorialnego za okres od początku roku do dnia 31 grudnia roku 2023 wynika, że w dziale 853 - Pozostałe zadania w zakresie polityki społecznej, rozdział 85395 - Pozostała działalność w § 2180 - Środki z Funduszu Przeciwdziałania COVID-19 na finansowanie lub dofinansowanie realizacji zadań związanych z przeciwdziałaniem COVID-19, wykonanie dochodów wyniosło minus - 27.180,24 zł. Burmistrz wyjaśnił, że „*dochody w klasyfikacji 853-85395-2180 wykonane w kwocie -27 180,24*

zł dotyczą zwrotu niewykorzystanego dodatku węglowego w roku 2022 r. Jednostka realizująca zadanie zwróciła je do Gminy w roku 2023. Zwrot został przekazany do Wojewody i księgowany jako umniejszenie dochodów, a nie jako wydatek roku 2023". Skład Orzekający wskazuje, że zwrot dotacji otrzymanej w 2022 r. dokonany w 2023 r., powinien zostać zaplanowany w wydatkach budżetu roku 2023, a nie wykonany w dochodach ze znakiem minus.

2. W punkcie 3.17 sprawozdania, w tabeli 31, dotyczącej wykonania planu dotacji udzielanych z budżetu Gminy dla jednostek sektora finansów publicznych, nie zostały ujęte dotacje w §§: 2006, 2007, 6206 i 6207 na łączną kwotę wykonania 4.070.575,64 zł, tym samym kwota ogółem dotacji celowych dla jednostek sektora finansów publicznych została zaniżona o ww. kwotę.

3. Do sprawozdania zostały załączone sprawozdanie opisowe Biblioteki Publicznej Miasta i Gminy Jarocin za 2023 r. oraz Muzeum Regionalnego w Jarocinie za 2023 r. Skład Orzekający wskazuje, że z art. 267 ust. 3 ustawy o finansach publicznych wynika obowiązek przedłożenia przez zarząd jednostki samorządu terytorialnego (wójta, burmistrza, prezydenta miasta) regionalnej izbie obrachunkowej, w terminie do dnia 31 marca roku następującego po roku budżetowym, sprawozdania rocznego z wykonania budżetu jednostki, zawierającego zestawienie dochodów i wydatków wynikające z zamknięć rachunków budżetu jednostki samorządu terytorialnego. Zgodnie natomiast z art. 13 pkt 5 ustawy o regionalnych izbach obrachunkowych do zadań izby należy wydawanie opinii o przedkładanych przez zarządy powiatów i województw oraz przez wójtów (burmistrzów, prezydentów miast) sprawozdaniach z wykonania budżetu wraz z informacjami o stanie mienia jednostek samorządu terytorialnego i objaśnieniami.

IV. Przedłożone sprawozdanie z wykonania budżetu za 2023 rok spełnia wymogi określone w art. 267 ust.1 pkt 1 oraz uwzględnia postanowienia art. 269 ustawy o finansach publicznych.

V. Przedłożona informacja o stanie mienia komunalnego Gminy Jarocin została opracowana wg stanu na dzień 31.12.2023 r. Informacja ta uwzględnia postanowienia art. 267 ust.1 pkt 3 ustawy o finansach publicznych, za wyjątkiem ujęcia dochodów ze sprzedaży składników majątkowych wykonanych w wysokości 32.368,10 zł.

Przewodnicząca

Składu Orzekającego

(-) Małgorzata Łuczak

Pouczenie: Od opinii zawartej w niniejszej uchwale służy odwołanie do Kolegium Regionalnej Izby Obrachunkowej w Poznaniu, w terminie 14 dni od daty otrzymania niniejszej uchwały.